

לשם תודה אלא באה ממותר הפסח שקרב לשם תודה, תהיה טעונה לחם.

מתקוף לה רב [יימר] בריה דרב הייל על המקור שהביאה הגمراה לעיל לדין פסח שלא בזמנו שנעקר לשלים, ומפני דבמותר פסח ברביב זאמן מן הצאן קרבנו, **דילמא** במו"ר אשם בתיב, שחרי גם אשם אינו בא אלמן הצאן. ובא הכתוב להשמעינו, שאשם שמהו בעילו שדינו להקרב לעולת קץ המובח, אינוبشر לעוללה אלא אם כן נערק ממנה שם אשם ושותט לשם זבח אחר, אבל אם נשחת לשם אשם הוא פסול. מתרצת הגمراה: **אמר רבא**, אמר רבא זאמן מן הצאן קרבנו לשבח שלמים, בדבר השוו בכל הצאן מדבר הכתוב, והוא פסח שבא בין מן הכתבים בין מן העו"ם, ולא בשם אינו בא מהעו"ם.

מתקוף לה רב אכין בר חייא, ואיתו – ויש אומרים שהקשה בן רבאי אכין בר בנטנא על תירוץ ריבא, בכל אחר את אמරת – הירי בכל מקום אתה אומר ש'מן' בא להוציאו שלא בכל המינים מדבר הכתוב אלא רק בחילק מהם, איילו בא אתה אומר ש'מן' בא לרבות דבר הבהא מכל מני הצאן. מתרצת הגمراה: **אמר רב כיוני**, הכא נמי'מן' בא להוציאו, והכתבוב מדבר בקרבנן **דלא** אתי – באן בשתרי שנים ולא אתי בנטרא, שכן הדפסח אינו בא אלא מבש צורן נטעתו.

מתקוף לה רב חנא בנטרא,ומי מצית אמרת דבי כתיב חי – וכי יכול אתה לומר שכותוב זה במו"ר פסח בתיב, וזה מדבר בתיבה זו אמר בשב' ואם עז', מכללו – ומכוון דלאו במו"ר פסח כתיב אלא בשלמים עצם. שכן אם בפסח הכתוב מדבר הלא כבר נאמר בפרשת הפסח (שותות ב"ה מון הפשטים ומון העו"ם), ולמה נכתב כאן שוב 'אם בשב' ראמ' עז'. אלא בהכרח שבשלמים עצם מדבר הכתוב, ובא להשמעינו שאם נדר אדם להביא צאן בשלמים, הרשות בידיו להביא איזה שירעה, כבש או עז.

מתרצת הגمراה: הנה אם כשב' ואמ' עז' מיבעי ליה לברתניא בבריתא, שחולוקים כבש עז לענין דין החליה. שכן אם כשב' זה מיותר, שחרי מכך שנאמר בהמשך הפרשה זאמן עז קרבנו כבר שמענו שמן הצאן האמור כאן מדבר בכשב, שכן אין בעצם אלא שני מינים אלו של בכשים ועו"ם. ושנינו בבריתא, ומה נאמר 'בבש', כדי **לרבוט אט הפסח** להקטרת האליה בכל האימורים, כדי שלמים הטוענים הקטרת אלה. והשוו אוא אמר' אם בשב', בא אט' לרבוט פסח שעיבורה שנתה – ושבורה שנטו הראשונה, וכן שלמים של הגיגת אורבעה עשר בר בניטן הפהאים מחייב פסח וקורבים עמו, לכל מצאות שלמים, שאף קרבנותו אלו יטענו – ייחיו טענינו. ספמיה על ראש הקרבן גנביבם ותונופת קהה ישוק בסתם שלמים. ובשוו אומר' אם עז' הפסיך את העניין האמור לפניו בכשב, ולימוד על העז.

שאיינה בעינה הקטרת אליה. מתקפה הנדרשה מרבנן **המורה,** להיו המורה ולא שלמים, ולמאי הילכטה הוא נחשב לתרומה, למלאא עלייה מושם לאו של לא יטילפנו ולא יטיר אותו' (יקרא כ"ו). אי נמי, למלאם עלייה – ולבור עליון בלאו של לא ומבר ברייה דרב נחמן, אמר קרא בתמורה (שת), להיה הוא ותמורתו קיינה קדרש, דוקא בהמת חולין זו שהמירוה בהמת התרה התרה, ואין קרבן אשר נשוחט לשם תמורה נעשה תמורה.

שוב מתקפה הנדרשה: ואימא, אם שחתיטה לפסח שלא בזמנו לשם מתקפה, להיו המורה ולא שלמים, ולמאי הילכטה הוא נחשב תזרה, למלאא עלייה ביריה כי תזרה – שיחיה כתודה. ולמאי הילכטה הוא נחשב לתודה, להטמעינו לחם כתודה. מתרצת הגمراה: מי איבא מידי דפסח גופה לא בעי לחם ומזרען בעי לחם – וכי יתכן שפסח עצמו אינו טוען להם, וכשהוא קרב לשם קרבן אחר יהיה טוען לחם.

מתקפה הנדרשה: איבא מידי דפסח גופה לא בעי בשלמים ומזרען בעי גסבים. עתה יש להוכיחו כן על מה שפסח שלא בזmeno נעשה שלמים, מי איבא מידי דפסח גופה לא בעי לחם ומזרען בעי לחם – איבא השתא נמי – אם כן אף מקשה הגمراה על התירוץ האמור: איבא השתא נמי.

הגمراה מביאה את התירוץ האמור בנוסח אחר: אנן הבי קא מרין, הלא מעצנו בתודה עצמה דין מותר, שאם הקדיש אדם בתודה והקידש והבדה, השניה שייא מותר תורה תחתיה, ואחר כך נמעאה הרושונה והקריביה, השניה שייא מותר דבירות קריבת בלא לחם. ואילו מזרען דאתא לא בעי לחם – ואילו תורה שלא הוקדשה מלכתחילה להו מעלה מא בעיא לחם – ואילו תורה שלא הוקדשה מלכתחילה

הזהן קדושים הנאכלין אצל קדושים אחרים הנאכלין אף הם, ואולם אין דוחין קדושים הנאכלין אצל קדושים אחרים שאינו נאכלין. על כן אם נשוחט הפסח שהוא קרben הנאכל, לשם עולה שאינה נאכלת, אינו נערק להיות במו"ה, אלא נשוחט הפסח שהוא הנאכלים.

הגمراה מבקשת על תירוץ זה: אטו חטאת ואשם מי לא מיראכל – וכי חטא ואשם אינם נאכלים על ידי הכהנים, ואם כן אם נשוחט הפסח שהוא קרבן הנאכלין לבל אדם, אצל שלמים שוגם קדושים הנאכלין לבל כל אדם. ואולם אין דוחין קדושים הנאכלין לבל כל אדם אצל קדושים שנוחטם, משום שאינם נאכלים כי אם לזרוי כהנים.

הגمراה מביאה טעם נוסף לכך שפסח נערק דוקא בשלמים ולא לעוללה והטעת ואשם: רבוי יוסי ברבי אכין אמר, דוחין קדושים כלום אצל קדושים קליהם, ואין דוחין קדושים קלים אצל קדושים קלים. על כן פסח שהוא קדושים קלים נערק להיות שלמים שוגם הם קדושים קלים, ואינו נערק לעוללה והטעת ואשם שהם קדושים.

מתקפה לה רב יצחק ברבי סברין על התירוץ האמור איבא שאם שחתיטה לפסח שלא בזmeno לשם מעשר בהמה ליהו מעשר ולא שלמים, שחרי גם עם עשר הוא קדושים קלים. ולמאי הילכטה – מה הנפקא מינה להלכה מכך שהוא נערק למעשר ולא בשלמים, דלא לבעי נסכים בשלמים. וכמו כן נפקא מינה למלאא עלייה (בלא יטב) בלא יגאל – שאמ הוא נערק להזות מעשר אסור לפדו"ה או למוכרו עם עשר שנאמר בו (יקרא כ"ט) לא יגאל, והפדו"ה או מוכרו לוקה משום לאו זה. מתרצת הגمراה: אמר קרא בעשר (שס' לו) ביל אשר עבר עברת דשתת העשו"ר והה קוויש לה, דוקא עשייה זה ייה מעש"ר, ואין בקר וכזאת אחר נשוחט לשם מעשר נעשה מעש"ר. שוב מתקפה הנדרשה: אימא שאם שחתיטה לפסח שלא בזmeno לשם בבור, ליהו בבור, שחרי גם בבור מעשר הוא קדושים קלים. ולמאי הילכטה הוא נערק לבור ולא בשלמים, דלא לבעי נסכים בשלמים. אי נמי, דיליךבה – וצעריך ליתנו (לבענין בדין בבור). מתרצת הגمراה: בבור נמי מגירה שהה שערה עבירה מעשר גמר – נלמדה. שכן נאמרה לשון העברה במועשר בכתוב (שותה ג"ב) עברת תחת השבט, וכן נאמרה לשון העברה בבור בכתוב (שותה ג"ב) והעברת כל פטור רחם לה". וכש שאי הפסח נעשה מעשר, כמו כן אינו נעשה בבור.

שוב מתקפה הנדרשה: אימא, אם שחתיטה לפסח שלא בזmeno לשם המורה, להיו המורה ולא שלמים, ולמאי הילכטה הוא נחשב לתמורה, למלאא עלייה מושם לאו של לא יטילפנו ולא יטיר אותו' (יקרא כ"ו). אי נמי, למלאם עלייה – ולבור עליון בלאו של לא ומבר לא נמי, אמר קרא בתמורה (שת), להיה הוא ותמורתו קיינה קדרש, דוקא בהמת חולין זו שהמירוה בהמת התרה התרה, ואין קרבן אשר נשוחט לשם תמורה נעשה תמורה.

שוב מתקפה הנדרשה:

- 1 **תזרה,** למלאא עלייה ביריה כי תזרה – שיחיה כתודה. ולמאי הילכטה הוא נחשב לתודה, להטמעינו לחם כתודה. מתרצת הגمراה: מי איבא מידי דפסח גופה לא בעי לחם ומזרען בעי לחם – וכי יתכן שפסח עצמו אינו טוען להם, וכשהוא קרב לשם קרבן אחר יהיה טוען לחם.
- 2 **מקשה הגمراה על התירוץ האמור:** איבא השתא נמי – אם כן אף עתה יש להוכיחו כן על מה שפסח שלא בזmeno נעשה שלמים, מי איבא מידי דפסח גופה לא בעי לחם ומזרען בעי גסבים.
- 3 **הגمراה מביאה את התירוץ האמור בנוסח אחר:** אנן הבי קא מרין, הלא מעצנו בתודה עצמה דין מותר, שאם הקדיש אדם בתודה והקידש והבדה, השניה שייא מותר תורה תחתיה, ואחר כך נמעאה הרושונה והקריביה, השניה שייא מותר דבירות קריבת בלא לחם. ואילו מזרען דאתא לא בעי לחם – ואילו תורה שלא הוקדשה מלכתחילה להו מעלה מא בעיא לחם – ואילו תורה שלא הוקדשה מלכתחילה

חר (כתבו אחד) בא למדנו על פסח שעיברה (– עברו) זמנו ו גם עירקה שנגנת, שכן אין השה ראוי להזכיר אלא בשנות הרשותה, 1
ואם עבר ערבע פסח שהוא מן הקרבתו וגם עברה בשנות הרשותה 2
השה, היר הוא קרב לשלים. ורק בא לפסח שעיברה שנגנת וזה הוא 3
ערבע פסח, ועדרין לא עיברה שנגנת של השה, שאף הוא קרב לשלים. 4
ויחד בא לפסח שלא עיברה לא זמנו ולא שנגנת, ונשחט קודם פסח 5
לשנים שלמים, שאף הוא קרב לשלים. 6

מפרשת הגמרא: ואצבי כל שלושת כתובים אלו. מושם דאי בtab 7
רְחַמְנָא רֵק חֶר, הוּה אַמִּינָא, שדווקא ח'יכא דיעברעה שנגנת ו גם עבר 8
זמננו הוא קרב לשלים. מושם דאיידרי מפסח גמר, בין מצד זמן 9
ההזכיר ובין מצד גילו של השה, אבל אם עיברה זמנו ועדרין לא 10
עיברה שנגנת, דעתין ח'וי – ראיו הוא להזכיר לפסח שני, אם לא 11
יעקר לשלים. 12

ואילו בtab רְחַמְנָא הַנִּי פְּרָגִי, פסח שעיבר זמנו וuberha שנתו ופסח 13
שבוער זמונו ולא עברה שנתו, והה אמינה שרך אלן נערקים לשלים. 14
משום דאיידרי לו מיטלתיינו – שנדרו לגומי מזין הקרבת פסח 15
ראשון לשלהמו והקדשה, אבל היכא דלא עבר לא זמנו ולא שנגנת 16
דעדרין הוא צוי להזכיר לפסח ראשון, אם לא לא יעקר לשלים. על 17
כן צורבי כל שלושת כתובים אלו להבחנה, כדי למדנו שהפסח נערך 18
לשימים בכל שלושת האופנים האמורים. 19

הגמרא חוזרת לדין שלאשמה בחטא, והנה באופנים מסוימים 20
האם נהוג בהם פטולו: אמר רב משמשת דמבחן, חטא 21
שבאה לבפר על בכילה חלב ששהטה לשום חטא שנגנון שקורבה 22
בזמן הקמת המשכן, בשיירה. מושם דאיידר קרא (ויקרא ו י), זאת 23
תורת החטאת. ומכאן שתורה אחת לכל החטאות, ואך אם שhot 24
אתה לשם חבירתה בשירה. 25

וירכ ר' וא ואמר לה להא שמעתא – יש רבא ואמר שמואה זו. 26
אריביה – והקשה לה רב משרשיא לר'バ מדברי הביבית האבאים. 27
ר' שמעון אומר, בל מהנחות שגמוץ שלא לשבון בשירות, ואך 28
על לעילים לשום חובה, ואין כובדים שנזכרו שלא לשם שנים 29
עליהם לשם חובה. וביאר רבינו שמעון את טumo, לפי שאין מהנחות 30
דומות ליה, שכן הקומץ מונחת מוחבת לשם מהנת מריחשת, היר 31
מעשיה מוכיחן עלייה שהיא מונחת מוחבת. וכן הקומץ מונחת חוטא 32
שבאה תריבכה – ויבשה ללא שבון? שמאן? שמא מונחה אחרת שבאה בלילה 33
בשמון, הרוי מעשיה מוכיחן שהיא מונחה תריבכה ולא בלילה, וככל 34
מהששה שניכר עליה שהיא מוחבת שקר אינה פטולת. אבל בזבבים 35
איינו פג, שהרי שחיטה אחת לכל בולין, וכן קבלת אהת לבניין, וכן 36
וירקה אהת לבניין, אין ניכר בשorthה ובקללה ובויקה איה רקבן 37
זה מカリיב, ומאחר שאין ניכר על מהשbeta שניינו קודש ובובחים 38
שהיא מוחבת שקר, היר היא פטולת בהם. 39

רב משרשיא מסיק את קושיתו: מבואר מדברי רב' שמעון, מעמא 40
שהמננה עולה לשם חובה בשני קודש היר רק מושם דמיישיה 41
מוכיחן עליה, הא אילו אין מעשיה והוא מוכיחן עליה לא היהתה 42
עליה לשם חובה. ואם כדברי מבור הדורש מיזאת תורה החטא' 43
שתייה אהת לכל החטאות ושינוי מונחת אהת להבירתה אינו פטול 44
בזה, אפאי יש שניינו קודש במונחה כלל, ליאם את תורת המנחה' 45
שם ו א, תורת אהת לכל מהנחות, ושינוי קודש מונחת שניינו. 46
לחבירתה איינו נשחט שניינו. 47

הגמרא חוזרת בה ומביאה את דברי מבוג באופן אחר: אלא או 48
איידר דינו של מבוג היר יאitem. אמר רב משמשת דמבחן, חטא 49
שהטה על מנת שמחוויב חטא ניר ופטאות מצורע בשיירה, מושם 50
שאין חבירו מוחיב בחטא שבאה על חטא אלא בחתאת המתירה, 51
ואין שניינו בעלים פטול אלא לשם חבירו המוחיב בכפרה במוות. 52
ובעינוי לה חבי – וכך שנינו את ספיקו של רבא. ב'יע ר'בא, חטא 53
חלב ששהטה על מי שמחוויב חטא דטומאת מקש וקרשין, מהו 54
דיןנה של חטא זו. מי אמרין שהיא פטולו משום שם חבירו חיב 55
בחטא המתירה על שבגת ברת במוות וכמו חטא חלבו, או 56
דייליא, מאחר שהקרבן שמחוויב בו חבירו אין קבע במוות אלא 57
הוא בועלה ויורד, איןנו להשב למוחיב בכפרה במוות, אין בזה משום 58
שינוי בעלים. מסיקה הגמרא: פיקג. 59

מוחיב בחטא כפירה אלא בחטא אחרת דומיא חטא נחנון, 1
הרי היא פסילה, ומאי יחו – מה הן החטאות שלא באות על חטא, 2
הלא הן חטא ניר שבאה להתייר ביני, וחטא מוציא שבאה 3
להתייר באכילת קדשים. שאמ נשחטה חטא חלב לשם אדם אחר 4
המוחיב בחטאות אלו, אין זה בשוחט לשם מי שאינו מוחיב כפירה 5
במוות, אלא לאחר שוסף סוף הוא מוחיב חטא היר זה שניי 6
בעלים. 7

הגמרא דוחה תירוץ זה: חני חטאות ניר ומיצורע הלא עולות נינח, 8
שהרי איןן באות לכפירה, וגם אין לו לאדם המוחיב בהן להחישב 9
כבר כפירה, ואין לשוחטה לשמו לפטולו את החטא. 10
מסיקה הגמרא: אלא אי יאitem דינו של מבוג היר יאitem. אמר רב 11
משמיה דמבחן, חטא ששהטה על אדם אחר שמחוויב חטא ניר 12
או מוצורע שהוא בחטא נחנון שלא באה לכפירה, היר היר בשיירה, 13
משום שחתאות נחנון, וכן חטאות ניר או מוצורע, בעוללה היר, ואם 14
נשחטה חטאות חלב לשם מי שמחוויב בחטאות אלו היר והיא במו 15
שנשחטה לשם אדם המוחיב עליה. 16

אייבא ואמר מירמא זו ובאופן זה. אמר רב משמשת דמבחן, חטא 17
חילב ששהטה לשום חטא נחנון, פטוללה, משום שחתאות נחנון 18
בעוללה היר, שהרי לא באה על חטא, והיר היר בחטא שנסחטה 19
שם עליה. 20

שואלת הגמרא: וליאו מבוג שחטא חלב שנשחטה לשם חטא 21
ניר וחתאות מצורע פטוללה, שכן גם חטאות אלו הן עולות שלא באו 22
על חטא, ומדובר נקט חטא נחנון. משיבת הגמרא: אכן הוא הדין 23
לחטאות ניר וטאטא מוצורע, אלא שמבוג עיקר חטא ושורשה נקם, 24
שכן חטא נחנון היא חטא הייחודה הראשונה שקורבה מאז ומועלם. 25
הגמרא מביאה מירמא נספה של רב בדין שניי קודש: אמר רב, 26
חטא חלב ששהטה לשום חטא רם, או לשום נפאת עבדות 27
פובכים, היר היא בשיירה, משום ששתיהן באות לכפר על שבגת 28
ברת. אבל לשום חטא ניר לשום חטא מצורע פטוללה, משום 29
שלני חטאות עולות נינח, והיר זה בשוחט חטא לשם עליה. 30

רב מאסתפק: עיי ר'בא, חטא חלב ששהטה לשום חטא דטומאת 31
מקדש וקדשו, מהו דינה. מי אמרין שאין היר קודש ממשום 32
שם היא באה על שבגת ברת במוות וכמו חטא חלב, או דיליא, 33
היא פטולו משום שניינו קודש ליפי שאין קרבן חטא זה קבוע 34
במוות. שכן חטא חלב קבורה, ואילו חטא טומאת מקדש וקדשו 35
היא בעולה ויורד. על כן יש שמוטות שונים הם, והשוחט אהת לשם 36
חבירתו פטולו משום שניינו קודש. 37
רב אחא ברה ר'בא מני פולחו לפטולו – שנה בשם רבא את כל 38
השינויים האלו לפטולו, ואפלו חטא חלב לשם חטא דם. פאי 39
מעמא, שנאמר ויקרא לאו ישות אהת לחטא, שישחטנה לשום 40
אחותה חטא שעליה היא מוכפרת. 41
אמיר ליה רב אחא, אין בשינוי פולחו לפטולו – שנה בשם רבא את כל 42
חטא דם פטולו, כל שכן לשום חטא טומאת מקדש וקדשו היר 43
פטולו, ואם כן [בעיא ר'בא] היר מנתנייה לה – כיצד אתם שונים 44
את ספיקו של רבא בענין זה. 45
אמר להה רב אחא, אין בשינוי מותגין לה למימרא של רבא, 46
ולא בשינוי קודש, [והכי מותגין לה]. אמר רב ר'בא, חטא חלב 47
שהטה על מי שמחוויב חטא רם וחתאות עבדות פובכים 48
פטוללה, משום שוחטה לשם חבירו המוחיב בכפירה במוות. אבל אם 49
שהטה על מי שמחוויב חטא ניר ופטאות מצורע בשיירה, מושם 50
שאין חבירו מוחיב בחטא שבאה על חטא אלא בחתאת המתירה, 51
ואין שניינו בעלים פטול אלא לשם חבירו המוחיב בכפרה במוות. 52
ובעינוי לה חבי – וכך שנינו את ספיקו של רבא. ב'יע ר'בא, חטא 53
חלב ששהטה על מי שמחוויב חטא דטומאת מקש וקרשין, מהו 54
דיןנה של חטא זו. מי אמרין שהיא פטולו משום שם חבירו חיב 55
בחטא המתירה על שבגת ברת במוות וכמו חטא חלבו, או 56
דייליא, מאחר שהקרבן שמחוויב בו חבירו אין קבע במוות אלא 57
הוא בעולה ויורד, איןנו להשב למוחיב בכפרה במוות, אין בזה משום 58
שינוי בעלים. מסיקה הגמרא: פיקג. 59

המשך בעמוד קמ"ב

על עבודה זו עצמה. ולדעת ריש לקיש לא **ילפינן** ממחשבת שלא ¹¹
 לשמה **טפחשבת פיגול**, שכן ממחשבת פיגול אינה על עבודה ¹²
 בדווקא, אלא כל עיקר הפסול הוא המחשבה באחת מהעובדות ¹³
 לאכול את הקרבן או להאכיל בו את המזבח מחוץ לזמןו, ואף זריקת ¹⁴
 הדם היא בכלל אכילת המזבח. מה שאין כן בשינוי קודש שהוא ¹⁵
 מחלוקתם: **רבי יוחנן** אמר **פסילה**, וריש לקיש אמר **בשידת**. מפרשת הגמרא את ¹⁶
 לzungה אחרת. **וילפינן** דין זה **טפחשבת פיגול** שאף היא ממחשבת ¹⁷
 פסול מעבודה לעבודה, שהשווות את הקרבן על מנת לזרוק את דמו ¹⁸
 למחר הקרבן נפסל מושום ממחשבת פיגול.

mbiyaah gamra mokom nesef shnachliko rabi yochanan vrisch lekaysh b'svara zo ¹⁸
ויריש לקיש אמר בשידת, משום שאין **טפחשビין מעבודה לzungה**, ¹⁹
 וממחשבת בשעת עבודה אחת אינה פסולת אלא אם כן חשב אותה ²⁰

הגמרה מביאה מחלוקת/amoraim במחשבת שלא לשמה מעבודה ¹
 אחת על חבירתה: **איתמר**, **שחתה** את בהמת הקרבן **לשטה** אלא ²
 שחיבב בשעת השחיטה **לזרוק** את **דטה** **לשטה**, **רבי יוחנן** ³
אמר פסילה, **ויריש לקיש אמר** ⁴ **בשידת**. מפרשת הגמara את ⁵
 מחלוקתם: **רבי יוחנן אמר פסילה**, משום **טפחשビין מעבודה** אחת ⁶
לzungה אחרת. **וילפינן** דין זה **טפחשבת פיגול** שאף היא ממחשבת ⁷
 פסול מעבודה לעבודה, שהשווות את הקרבן על מנת לזרוק את דמו ⁸

ויריש לקיש אמר בשידת, משום שאין **טפחשビין מעבודה לzungה**, ⁹
 וממחשבת בשעת עבודה אחת אינה פסולת אלא אם כן חשב אותה ¹⁰